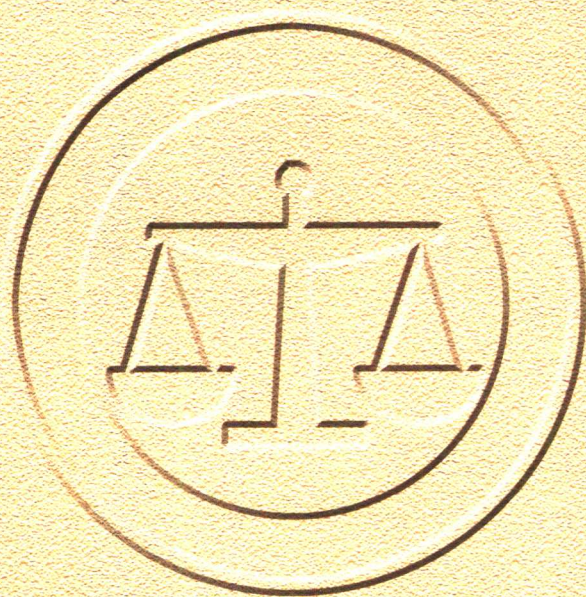

مەمۇرلارنى تەربىيەلەش ئوقۇشلۇقى
GONG WU YUAN PEI XUN DU WU

«جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ مەمۇرلار قانۇنى» نىڭ يەشمىسى

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

«جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ مەمۇرلار قانۇنى» نىڭ يەشمىسى

ج ك پ مەركىزىي كومىتېتى تەشكىلات بۆلۈمى،
كادىرلار مىنىستىرلىكى، مەملىكەتلىك خەلق
قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتى قانۇنچىلىق
خىزمىتى كومىتېتى ۋە گوۋۇيۈەن قانۇنچىلىق
ئىشخانىسىنىڭ تەشكىلاتچىلىقىدا يېزىلدى

图书在版编目(CIP)数据

《中华人民共和国公务员法》释义/张柏林著;买买提艾力等译. —乌鲁木齐:新疆人民出版社,2005.9
ISBN7-228-09617-7

I. 中… II. ①张…②买… III. 公务员法—法律—解释—中国—维吾尔语(中国少数民族语言)

IV. D922.115

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2005)第 116604 号

责任编辑: 艾克巴尔·艾力
审 定: 买买提·艾力
责任校对: 阿孜古丽·克日木
封面设计: 米尔扎·塔吉

新疆人民出版社出版发行
(乌鲁木齐市解放南路 348 号)
邮编:830001 电话:0991-2825915, 2827472
新疆各地新华书店经销
新疆新华印刷厂印刷
787×1092 毫米 16 开本 17 印张
2005 年 9 月第 1 版
2005 年 9 月第 1 次印刷
ISBN7-228-09617-7
定价: 20.00 元

مەسئۇل مۇھەررىرى: ئەكبەر ئېلى
تەرجىمە تەھرىرى: مۇھەممەت ئېلى
مەسئۇل كوررېكتور: ئارزۇگۈل كېرەم
مۇقاۋىسىنى لايىھىلىگۈچى: مىرزات تاجى

«جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ مەمۇرلار قانۇنى» نىڭ يەشمىسى

*

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى نەشر قىلىپ تارقاتتى
(ئۈرۈمچى شەھىرى جەنۇبىي ئازادلىق يولى 348-نۆ)

پوچتا نومۇرى: 830001

تېلېفون: 0991-2825915, 2827472

شىنجاڭدىكى ھەرقايسى شىنخۇا كىتابخانىلىرىدا سېتىلىدۇ

شىنجاڭ شىنخۇا باسما زاۋۇتىدا بېسىلدى

فورماتى: 787×1092 مىللىمېتىر 1/16

باسما تاۋىقى: 17

2005 - يىل 9 - ئاي 1 - نەشرى

2005 - يىل 9 - ئاي 1 - بېسىلىشى

ISBN7-228-09617-7

باھاسى: 20.00 يۈەن

بۇ كىتابنى تۈزۈش ھەيئىتى

مۇدىر: جاڭ بەيلىن
مۇئاۋىن مۇدىرلار: ساۋكاختەي لى جىەنخۇا ۋاڭ ئېرچېڭ
يىن ۋېيىمىن خۇ جىەنلىياڭ لى فېي
ئەزالىرى: تۇڭ يەنچېڭ لىۋ جىالىن لى جىەن
چېن سىشى لىن گې كۇڭ چاڭشېڭ

تەرجىمە قىلغۇچىلار: مۇھەممەت ئېلى، ئەخەت تۇنىياز
ئەمەت توختى، توخسۇن سىدىق
مىركامىل ئابلىمىت، ئابدۇغوپۇر
ئوبۇلقاسىم، مۇزەپپەر موللارېھىم
مەخمۇت ۋەلى، ئالىم ئىمىن
پەرھات يۈسۈپ
تەرجىمە تەھرىرى: مۇھەممەت ئېلى

جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ مەمۇرلار قانۇنى

(2005 - يىل 4 - ئاينىڭ 27 - كۈنى 10 - نۆۋەتلىك مەملىكەتلىك خەلق قۇرۇلتىيى دائىمىي كومىتېتىنىڭ 15 - يىغىنىدا ماقۇللاندى)

1 - باب ئومۇمىي پرىنسىپ

1 - ماددا بۇ قانۇن مەمۇرلارنى باشقۇرۇشنى قېلىپلاشتۇرۇش، مەمۇرلارنىڭ قانۇنىي ھوقۇق - مەنپەئىتىنى كاپالەتلەندۈرۈش، مەمۇرلارغا بولغان نازارەتچىلىكنى كۈچەيتىش، ساپالىق مەمۇرلار قوشۇنى قۇرۇپ چىقىش، تىرىشچانلىق، پاكلىققا تۈرتكە بولۇش، خىزمەت ئۈنۈمىنى ئۆستۈرۈش مەقسىتىدە، ئاساسىي قانۇنغا بىنائەن چىقىرىلدى.

2 - ماددا بۇ قانۇندا ئېيتىلغان مەمۇرلار مەسئۇلىيىتىنى قانۇن بويىچە ئادا قىلىدىغان، دۆلەتنىڭ مەمۇرىي شىتاتىغا كىرگۈزۈلگەن، مائاش - پاراۋانلىقىغا دۆلەت مالىيىسى ئىگە بولىدىغان خادىملارنى كۆرسىتىدۇ.

3 - ماددا مەمۇرلارنىڭ مەجبۇرىيىتى، ھوقۇقى ۋە باشقۇرۇلۇشى مۇشۇ قانۇن بويىچە بولىدۇ. قانۇندا مەمۇرلار ئىچىدىكى رەھبەرلەرنى ۋۇجۇدقا كەلتۈرۈش، تەيىنلەش - قالدۇرۇش، نازارەت قىلىش، شۇنىڭدەك سودىيە، پروكراتور قاتارلىقلارنىڭ مەجبۇرىيىتى، ھوقۇقى ۋە باشقۇرۇلۇشى ھەققىدە ئايرىم بەلگىلىمە بولسا، شۇ بەلگىلىمە ئىجرا قىلىنىدۇ.

4 - ماددا مەمۇرلار تۈزۈمىدە ماركسىزم - لېنىنىزم، ماۋزېدۇڭ ئىدىيىسى، دېڭ شياۋپىڭ نەزەرىيىسى ۋە «3 كە ۋەكىللىك قىلىش» مۇھىم ئىدىيىسىنى يېتەكچى قىلىشتا چىڭ تۇرۇلىدۇ، سوتسىيالىزمنىڭ دەسلەپكى باسقۇچىدىكى ئاساسىي لۇشىيەن ئىزچىللاشتۇرۇلىدۇ. جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسىنىڭ كادىر - لار لۇشىيەننى ۋە فاڭجېننى ئىزچىللاشتۇرۇلىدۇ، كادىرنى پارتىيە باشقۇرۇش پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇلىدۇ.

5 - ماددا مەمۇرلارنى باشقۇرۇشتا، ئاشكارا، باراۋەر بولۇش، رىقابەتلەشتۈرۈش، ياخشىلىرىنى تاللاش پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇلىدۇ. قانۇندا بەلگىلەنگەن ھوقۇق دائىرىسى، شەرت، ئۆلچەم ۋە تەرتىپكە ئەمەل قىلىنىدۇ.

6 - ماددا مەمۇرلارنى باشقۇرۇشتا، نازارەت قىلىش، چەكلەش بىلەن رىغبەتلەندۈرۈش، كاپالەتلەندۈرۈشكە تەڭ ئەھمىيەت بېرىش پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇلىدۇ.

7 - ماددا مەمۇرلارنى ئىشلىتىشتە، ياخشىلىرىنى تاللاش، ئەخلاقمۇ، قابىلىيىتىگىمۇ قاراش پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇلىدۇ، خىزمەت نەتىجىسىگە ئەھمىيەت بېرىلىدۇ.

8 - ماددا دۆلەت مەمۇرلارنى تۈرگە ئايرىپ باشقۇرۇپ، ئۇلارنىڭ ئۈنۈملۈك ۋە ئىلمىي باشقۇرۇش سەۋىيىسىنى ئۆستۈرىدۇ.

9 - ماددا مەمۇرلارنىڭ ۋەزىپىسىنى قانۇن بويىچە ئادا قىلىشى قانۇندا قوغدىلىدۇ.

10 - ماددا مەمۇرلار مەسئۇل تارمىقى پۈتۈن مەملىكەتنىڭ مەمۇرلارنى ئۈنۈملىك

باشقۇرۇش خىزمىتىگە مەسئۇل بولىدۇ. ناھىيە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى يەرلىك ھەر دەرىجىلىك مەمۇرلار مەسئۇل تارمىقى تەۋەسىدىكى مەمۇرلارنى ئۈنۈپرسال باشقۇرۇش خىزمىتىگە مەسئۇل بولىدۇ. يۇقىرى دەرىجىلىك مەمۇرلار مەسئۇل تارمىقى تۆۋەن دەرىجىلىك مەمۇرلار مەسئۇل تارمىقىنىڭ مەمۇرلارنى باشقۇرۇش خىزمىتىگە يېتەكچىلىك قىلىدۇ. ھەر دەرىجىلىك مەمۇرلار مەسئۇل تارماقلىرى تەڭ دەرىجىلىك ئورگانلارنىڭ مەمۇرلارنى باشقۇرۇش خىزمىتىگە يېتەكچىلىك قىلىدۇ.

2 - باب مەمۇرلارنىڭ شەرتى، مەجبۇرىيىتى ۋە ھوقۇقى

11 - ماددا مەمۇرلار تۆۋەندىكى شەرتلەرنى ھازىرلىشى كېرەك:

- (1) جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتى تەۋەلىكىدە بولۇش؛
- (2) يېشى 18 گە توشۇش؛
- (3) جۇڭخۇا خەلق جۇمھۇرىيىتىنىڭ ئاساسىي قانۇنىنى ھىمايە قىلىش؛
- (4) پەزىلەتلىك بولۇش؛
- (5) سالامەتلىكى مەسئۇلىيىتىنى نورمال ئادا قىلىشقا يار بېرىش؛
- (6) ئىمەل تەلپىگە لايىق مەلۇماتى ۋە خىزمەت ئىقتىدارى بولۇش؛
- (7) قانۇندا بەلگىلەنگەن باشقا شەرتلەر.

12 - ماددا مەمۇرلار تۆۋەندىكى مەجبۇرىيەتنى ئادا قىلىشى كېرەك:

- (1) ئاساسىي قانۇن ۋە قانۇنلارغا نەمۇنىلىك بىلەن رىئايە قىلىش؛
- (2) مەسئۇلىيىتىنى بەلگىلەنگەن ھوقۇق دائىرىسى ۋە تەرتىپ بويىچە ئىستايىدىل ئادا قىلىش، خىزمەت ئۈنۈمىنى تىرىشىپ ئۆستۈرۈش؛
- (3) جان - دىل بىلەن خەلق ئۈچۈن خىزمەت قىلىش، خەلقنىڭ نازارىتىنى قوبۇل قىلىش؛
- (4) دۆلەتنىڭ خەۋپسىزلىكى، شان - شۆھرىتى ۋە مەنپەئىتىنى قوغداش؛
- (5) ۋەزىپىسىگە سادىق بولۇش، مەسئۇلىيىتىنى تولۇق ئادا قىلىش، يۇقىرىنىڭ قانۇن بويىچە چىقارغان قارار، بۇيرۇقلىرىغا بويسۇنۇش ۋە ئۇنى ئىجرا قىلىش؛
- (6) دۆلەت مەخپىيىتى ۋە خىزمەت مەخپىيىتىنى ساقلاش؛
- (7) ئىنتىزامغا بويسۇنۇش، كەسىپ ئەخلاقىغا قاتتىق رىئايە قىلىش، ئىجتىمائىي ئەخلاققا نەمۇنىلىك بىلەن رىئايە قىلىش؛

(8) پاك - دىيانەتلىك، ئادىل، دۇرۇس بولۇش؛

(9) قانۇندا بەلگىلەنگەن باشقا مەجبۇرىيەتلەر.

13 - ماددا مەمۇرلار تۆۋەندىكى ھوقۇقلاردىن بەھرىمەن بولىدۇ:

- (1) مەسئۇلىيىتىنى ئادا قىلالىغىدەك خىزمەت شارائىتىغا ئېرىشىش؛
- (2) قانۇندا بەلگىلەنگەن سەۋەب كۆرسىتىلمەي، قانۇندا بەلگىلەنگەن تەرتىپتىن ئۆتكۈزۈلمەي تۇرۇپ، ۋەزىپىسىدىن قالدۇرۇلماسلىق، ۋەزىپىسى تۆۋەنلىتىلمەسلىك، ئىشتىن بوشىتىلماسلىق ياكى چارە كۆرۈلمەسلىك؛

(3) مائاش - ئىش ھەققى ئېلىش، پاراۋانلىق، سۇغۇرتا تەمىناتىدىن بەھرىمەن بولۇش؛

- (4) تەربىيىلىنىش؛
 (5) ئورگان خىزمىتى ۋە رەھبەرلەرگە تەنقىد ۋە تەكلىپ بېرىش؛
 (6) ئەر - شىكايەت قىلىش؛
 (7) ئىستېپا سوراڭ؛
 (8) قانۇندا بەلگىلەنگەن باشقا ھوقۇقلار.

3 - باب ۋەزىپە ۋە دەرىجە

- 14 - ماددا دۆلەت مەمۇرلارغا ئەمەل تۈرى تۈزۈمنى يولغا قويىدۇ.
 مەمۇرلارنىڭ ئەمەل تۈرى ئەمەلنىڭ خاراكتېرى، ئالاھىدىلىكى ۋە باشقۇرۇش ئېھتىياجىغا قاراپ، ئۈنۋېرسال باشقۇرۇش تۈرىدىكىلەر، كەسپىي تېخنىكا تۈرىدىكىلەر ۋە مەمۇرىي قانۇن ئىجرا قىلىش تۈرىدىكىلەر دەپ ئايرىلىدۇ. گۇۋۇيۈەن مۇشۇ قانۇنغا ئاساسەن ئەمەلنىڭ ئالاھىدىلىكىگە قاراپ، ئايرىم باشقۇرۇشقا توغرا كېلىدىغان مەمۇرلارغا باشقا ئەمەل تۈرىنى كۆپەيتىسە بولىدۇ. ئەمەل تۈرىنىڭ دائىرىسىنى دۆلەت ئايرىم بەلگىلەيدۇ.
- 15 - ماددا دۆلەت مەمۇرلارنىڭ ۋەزىپە تۈرىنى ئۇلارنىڭ ئەمەل تۈرىگە قاراپ بېكىتىدۇ.
- 16 - ماددا مەمۇرلارنىڭ ۋەزىپىسى رەھبەرلىك ۋەزىپىسى ۋە بىرەھبەرلىك ۋەزىپىسىگە ئايرىلىدۇ. رەھبەرلىك ۋەزىپىسى مۇنۇ قاتلاملارغا ئايرىلىدۇ: دۆلەت دەرىجىلىك باش ۋەزىپە، دۆلەت دەرىجىلىك مۇئاۋىن ۋەزىپە، ئۆلكە - مىنىستىرلىك دەرىجىلىك باش ۋەزىپە، ئۆلكە - مىنىستىرلىك دەرىجىلىك مۇئاۋىن ۋەزىپە، نازارەت - ئىدارە دەرىجىلىك باش ۋەزىپە، نازارەت - ئىدارە دەرىجىلىك مۇئاۋىن ۋەزىپە، ناھىيە - باشقارما دەرىجىلىك باش ۋەزىپە، ناھىيە - باشقارما دەرىجىلىك مۇئاۋىن ۋەزىپە، يېزا - بۆلۈم دەرىجىلىك باش ۋەزىپە، يېزا - بۆلۈم دەرىجىلىك مۇئاۋىن ۋەزىپە.
- بىرەھبەرلىك ۋەزىپە قاتلىمى نازارەت - ئىدارە دەرىجىلىكتىن تۆۋەندە تەسىس قىلىنىدۇ.
- 17 - ماددا ئۈنۋېرسال باشقۇرۇش تۈرىدىكى رەھبەرلىك ۋەزىپىسى ئاساسىي قانۇن، ئالاقىدار قانۇنلار، ۋەزىپە قاتلىمى ۋە ئاپپاراتلارنىڭ دەرىجىسى بويىچە بېكىتىلىدۇ.
- ئۈنۋېرسال باشقۇرۇش تۈرىدىكى بىرەھبەرلىك ۋەزىپىسى مۇنۇلارغا ئايرىلىدۇ: كۆزەتكۈچى، مۇئاۋىن كۆزەتكۈچى، تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلغۇچى، مۇئاۋىن تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلغۇچى، مۇدىر دەرىجىلىك بۆلۈم ئەزاسى، مۇئاۋىن مۇدىر دەرىجىلىك بۆلۈم ئەزاسى، بۆلۈم ئەزاسى، ئىش بېجىرگۈچى.
- ئۈنۋېرسال باشقۇرۇش تۈرىدىن باشقا ئەمەل تۈرىدىكى مەمۇرلارنىڭ ۋەزىپە تۈرىنى دۆلەت مۇشۇ قانۇنغا ئاساسەن ئايرىم بەلگىلەيدۇ.
- 18 - ماددا ئورگانلار بېكىتىلگەن فۇنكسىيىسى، دەرىجىسى، شتاتى، ۋەزىپە سانى، شۇنىڭدەك قۇرۇلما نىسبىتى بويىچە، مەمۇرلىرىنىڭ كونكرېت ئەمەلىنى بېكىتىدۇ ھەم شۇ ئەمەلدىكىلەرنىڭ خىزمەت مەسئۇلىيىتى ۋە ۋەزىپە ئۆتەش سالاھىيەت شەرتىنى بېكىتىدۇ.
- 19 - ماددا مەمۇرلارنىڭ ۋەزىپىسى مۇناسىپ دەرىجىگە چۈشۈشى كېرەك. مەمۇرلارنىڭ ۋەزىپىسى بىلەن دەرىجىسىنىڭ مۇناسىۋىتىنى گۇۋۇيۈەن بەلگىلەيدۇ.
- مەمۇرلارنىڭ ۋەزىپىسى بىلەن دەرىجىسى ئۇلارنىڭ مائاشى ۋە باشقا تەمىناتىنى بېكىتىشنىڭ ئاساسى

قىلىنىدۇ.

مەمۇرلارنىڭ دەرىجىسى ۋەزىپىسىگە، شۇنىڭدەك ئەخلاقى، قابىلىيىتى، خىزمەت نەتىجىسى ۋە ستازىغا قاراپ بېكىتىلىدۇ. ئوخشاش ۋەزىپىدىكى مەمۇرلارنىڭ دەرىجىسىنى دۆلەتنىڭ بەلگىلىمىسى بويىچە ئۆستۈرۈشكە بولىدۇ.

20 - ماددا دۆلەت خەلق ساقچىلىرىنىڭ ۋە تاموژنا، چەت ئەلدە تۇرۇشلۇق دىپلوماتىيە ئاپپاراتلىرىدىكى مەمۇرلارنىڭ خىزمەت ئالاھىدىلىكىگە قاراپ، ئۇلارنىڭ ۋەزىپىسىگە لايىق ئۇنۋان دەرىجىسىنى بېكىتىدۇ.

4 - باب قوبۇل قىلىش

21 - ماددا مۇدىر دەرىجىلىك بۆلۈم ئەزاسىدىن تۆۋەن مەمۇرلارنى شۇنىڭدەك مۇناسىپ ۋەزىپە قاتلىمىغا چۈشىدىغان بىرەھبەرلىك ۋەزىپىسىدىكى باشقا مەمۇرلارنى قوبۇل قىلىشتا، ئاشكارا ئىمتىھان ئېلىش، قاتتىق تەكشۈرۈش، باراۋەر رىقابەتلەشتۈرۈش، ياخشىلىرىنى تاللاش چارىسى قوللىنىلىدۇ.

مىللىي ئاپتونوم جايلاردا ئالدىنقى تارماقتىكى بەلگىلىمە بويىچە مەمۇرلارنى قوبۇل قىلىشتا، ئاز سانلىق مىللەتتىن بولغان ئىمتىھان بەرگۈچىلەرگە قانۇن ۋە ئالاقىدار بەلگىلىمىلەر بويىچە مۇۋاپىق ئېتىبار بېرىلىدۇ.

22 - ماددا مەركەزدىكى ئورگانلار ۋە ئۇنىڭغا بىۋاسىتە قاراشلىق ئاپپاراتلارغا مەمۇرلارنى قوبۇل قىلىشقا مەركەزنىڭ مەمۇرلار مەسئۇل تارمىقى مەسئۇل بولىدۇ. يەرلىك ھەر دەرىجىلىك ئورگانلارغا مەمۇرلارنى قوبۇل قىلىشقا ئۆلكە دەرىجىلىك مەمۇرلار مەسئۇل تارمىقى مەسئۇل بولىدۇ، زۆرۈر تېپىلغاندا، ئۆلكە دەرىجىلىك مەمۇرلار مەسئۇل تارمىقى رايون بار شەھەر دەرىجىلىك مەمۇرلار مەسئۇل تارمىقىغا ھوقۇق بەرسە بولىدۇ.

23 - ماددا مەمۇرلۇققا ئىمتىھان بېرىدىغانلار مۇشۇ قانۇننىڭ 11 - ماددىسىدا بەلگىلەنگەن شەرتلەرنى ھازىرلىغاندىن سىرت، ئۆلكە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى مەمۇرلار مەسئۇل تارمىقى بەلگىلىگەن تەيىنلىنىدىغان ئەمەل تەلپىگە لايىق سالاھىيەت شەرتىنىمۇ ھازىرلىشى كېرەك.

24 - ماددا تۆۋەندىكىلەرنى مەمۇرلۇققا قوبۇل قىلىشقا بولمايدۇ:

(1) جىنايەت ئۆتكۈزۈپ جىنايى جازاغا تارتىلغانلار;

(2) خىزمەتتىن ھەيدەلگەنلەر;

(3) قانۇندا مەمۇرلۇققا قوبۇل قىلىشقا بولمايدىغانلىقى بەلگىلىگەن باشقا ئەھۋالى بولغانلار.

25 - ماددا مەمۇرلارنى قوبۇل قىلىشتا، بەلگىلەنگەن شەرت ئىچىدە قوبۇل قىلىش ھەم مۇناسىپ

بوش ئورۇن بولۇش شەرت.

26 - ماددا مەمۇرلارنى قوبۇل قىلىشتا، ئىمتىھان ئېلانى چىقىرىش كېرەك. ئىمتىھان ئېلانغا ئەمەل،

سان، سالاھىيەت شەرتى، تاپشۇرىدىغان ئىلتىماس ماتېرىيالى شۇنىڭدەك بىلىشكە تېگىشلىك باشقا ئىشلارنى يېزىش كېرەك.

قوبۇل قىلغۇچى ئورگان تەدبىر قوللىنىپ، پۇقرالارنىڭ ئىمتىھان بېرىشىگە قولايلىق يارىتىپ بېرىشى كېرەك.

27 - ماددا قوبۇل قىلغۇچى ئورگان ئىمتىھان بەرگۈچىلەرنىڭ ئىلتىماسىنى ئىمتىھان بېرىش

سالاھىيەت شەرتى بويىچە تەكشۈرۈشى كېرەك. ئىمتىھان بەرگۈچىنىڭ ئىلتىماس ماتېرىيالى راست، توغرا بولۇشى كېرەك.

28 - ماددا مەمۇرلارنى قوبۇل قىلىشتا، يازما ۋە يۈزتۇرا ئىمتىھان ئېلىنىدۇ، ئىمتىھان مەزمۇنى مەمۇرلار ھازىرلايدىغان ئاساسىي ئىقتىدار ۋە ئەمەل تۈرىگە قاراپ بېكىتىلىدۇ.

29 - ماددا قوبۇل قىلغۇچى ئورگان نامزاتنى ئىمتىھان نەتىجىسىگە قاراپ بېكىتىدۇ ھەم ئۇنىڭ ئىمتىھان بېرىش سالاھىيىتىنى قايتا قاراپ چىقىدۇ، تەكشۈرىدۇ ۋە سالامەتلىكىنى تەكشۈرىدۇ.

سالامەتلىك تەكشۈرۈش تۈرى ۋە ئۆلچىمى ئەمەل تەلپىگە قاراپ بېكىتىلىدۇ. كونكرېت چارىسىنى مەركەزنىڭ مەمۇرلار مەسئۇل تارمىقى گوۋۇيۈەننىڭ سەھىيە مەمۇرىي تارمىقى بىلەن بىرلىكتە بەلگىلەيدۇ.

30 - ماددا قوبۇل قىلغۇچى ئورگان قوبۇل قىلىنىدىغانلارنىڭ ئىسمىلىكىنى ئىمتىھان نەتىجىسى، تەكشۈرۈش ئەھۋالى ۋە سالامەتلىك تەكشۈرۈش نەتىجىسىگە قاراپ بېكىتىدۇ ھەم ئېلان قىلىدۇ.

ئېلان مۆھلىتى توشقاندا، مەركەز دەرىجىلىك قوبۇل قىلغۇچى ئورگان قوبۇل قىلىنىدىغانلار ئىسمىلىكىنى مەركەزنىڭ مەمۇرلار مەسئۇل تارمىقىغا ئەنگە ئالدۇرىدۇ. يەرلىك ھەر دەرىجىلىك قوبۇل قىلغۇچى ئورگانلار قوبۇل قىلىنىدىغانلار ئىسمىلىكىنى ئۆلكە دەرىجىلىك ياكى رايون بار شەھەر دەرىجىلىك مەمۇرلار مەسئۇل تارمىقىغا تەستىقلىتىدۇ.

31 - ماددا ئالاھىدە ئەمەلگە مەمۇرلارنى قوبۇل قىلىشتا، ئۆلكە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى مەمۇرلار مەسئۇل تارمىقىنىڭ تەستىقى بىلەن، تەرتىپىنى ئاددىيلاشتۇرۇشقا ياكى باشقا باھالاش چارىسىنى قوللىنىشقا بولىدۇ.

32 - ماددا يېڭى قوبۇل قىلىنغان مەمۇرلارنىڭ سىناق مۇددىتى بىر يىل بولىدۇ. سىناق مۇددىتى توشۇپ لايىقەتلىك بولغانلىرى تەيىنلىنىدۇ، لايىقەتسىزلىرى قايتۇرۇۋېتىلىدۇ.

5 - باب باھالاش

33 - ماددا مەمۇرلار باشقۇرۇش ھوقۇق دائىرىسى بويىچە، ئەخلاق، ئىقتىدار، تىرىشچانلىق، نەتىجە ۋە پاكلىق جەھەتتە ئومۇميۈزلۈك باھالىنىدۇ، خىزمەت نەتىجىسى جەھەتتە نۇقتىلىق باھالىنىدۇ.

34 - ماددا مەمۇرلارنى باھالاش ئادەتتىكى باھالاش ۋە قەرەللىك باھالاش دەپ ئايرىلىدۇ. قەرەللىك باھالاشتا ئادەتتىكى باھالاش ئاساس قىلىنىدۇ.

35 - ماددا بىرەھبەرلىك ۋەزىپىدىكى مەمۇرلارنى قەرەللىك باھالاشتا، يىللىق باھالاش ئۇسۇلى قوللىنىلىپ، ئالدى بىلەن ئۆزى ئەمەل مەسئۇلىيىتى ۋە ئالاقىدار تەلەپ بويىچە خۇلاسەلەيدۇ، مەسئۇل رەھبەر ئاممىنىڭ پىكىرىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن، باھا دەرىجە تەكلىپى بېرىدۇ، باھا دەرىجىسىنى شۇ ئورگاننىڭ مەسئۇلى ياكى ھوقۇق بېرىلگەن باھالاش ھەيئىتى بېكىتىدۇ. رەھبەرلەرنى مەسئۇل ئورگان ئالاقىدار بەلگىلىمە بويىچە قەرەللىك باھالايدۇ.

36 - ماددا قەرەللىك باھالاش نەتىجىسى مۇنەۋۋەر، لايىقەتلىك، ئاساسەن لايىقەتلىك ۋە لايىقەتسىز دەپ 4 دەرىجىگە ئايرىلىدۇ.

قەرەللىك باھالاش نەتىجىسىنى مەمۇرنىڭ ئۆزىگە يازما ئۇقتۇرۇش كېرەك.

37 - ماددا قەرەللىك باھالاش نەتىجىسى مەمۇرلارنىڭ ۋەزىپىسى، دەرىجىسى ۋە مائاشىنى تەڭشەش

شۇنىڭدەك ئۇلارنى مۇكاپاتلاش، تەربىيەلەش، چېكىندۈرۈشنىڭ ئاساسى قىلىنىدۇ.

6 - باب تەيىنلەش - قالدۇرۇش

38 - ماددا مەمۇرلارنى ۋەزىپىگە قويۇشتا، سايلاش تۈزۈمى ۋە تەيىنلەش تۈزۈمى يولغا قويۇلىدۇ. رەھبەرلەرنى ۋەزىپىگە قويۇشتا، دۆلەتنىڭ بەلگىلىمىسى بويىچە ۋەزىپە مۇددىتى تۈزۈمى يولغا قويۇلىدۇ.

39 - ماددا سايلاش تۈزۈمىدىكى مەمۇرلار سايلام نەتىجىسى كۈچكە ئىگە بولغان ھامان ۋەزىپىگە ئولتۇرىدۇ؛ ۋەزىپە مۇددىتى توشقاندا ئۇدا ۋەزىپە ئۆتمەيدىغان ياكى ۋەزىپە مۇددىتىدە ئىستېپا بەرگەن، ۋەزىپىسىدىن قالدۇرۇۋېتىلگەن، ئېلىپ تاشلانغانلىرىنىڭ ۋەزىپىسى ئاخىرلىشىدۇ.

40 - ماددا تەيىنلەش تۈزۈمىدىكى مەمۇرلاردىن سىناق مۇددىتى توشۇپ باھالاشتا لايىقەتلىك بولغان، ۋەزىپىسىدە ئۆزگىرىش بولغان، مەمۇرلۇق ۋەزىپىسىنى ئۆتمەيدىغان، شۇنىڭدەك باشقا ئەھۋاللار تۈپەيلىدىن تەيىنلەش - قالدۇرۇش زۆرۈر بولغانلىرىنى باشقۇرۇش ھوقۇقى دائىرىسى ۋە بەلگىلەنگەن تەرتىپ بويىچە تەيىنلەش - قالدۇرۇش كېرەك.

41 - ماددا مەمۇرلارنى بەلگىلەنگەن شتات ۋە ۋەزىپە سانى ئىچىدە تەيىنلەش ھەم مۇناسىپ بوش ئورۇن بولۇش شەرت.

42 - ماددا مەمۇرلاردىن خىزمەت ئېھتىياجى بىلەن، ئورگان سىرتىدا قوشۇمچە ۋەزىپە ئۆتەيدىغانلىرى ئالاقىدار ئورگاننىڭ تەستىقىنى ئېلىشى ھەم قوشۇمچە ھەق ئالماسلىقى كېرەك.

7 - باب ئۆستۈرۈش ۋە تۆۋەنلىتىش

43 - ماددا ئۆستۈرۈلىدىغان مەمۇرلار تەيىنلىنىدىغان ۋەزىپىدە تەلەپ قىلىنغان ئىدىيىۋى - سىياسىي ساپا، خىزمەت ئىقتىدارى، مەلۇمات ۋە ئۆتكەن ۋەزىپە قاتارلىق شەرت ۋە سالاھىيەتنى ھازىرلىشى كېرەك.

مەمۇرلارنى ئۆستۈرۈشتە دەرىجىمۇدەرىجە ئۆستۈرۈش كېرەك. ئالاھىدە مۇنەۋۋەر ياكى خىزمەتتە ئالاھىدە ئېھتىياجلىق بولغانلارنى بەلگىلىمە بويىچە دەرىجە ئاتلىتىپ ياكى بىر دەرىجە ئاتلىتىپ ئۆستۈرۈشكە بولىدۇ.

44 - ماددا مەمۇرلار رەھبەرلىك ۋەزىپىسىگە تۆۋەندىكى تەرتىپ بويىچە ئۆستۈرۈلىدۇ:

- (1) دېموكراتىك كۆرسىتىش يولى بىلەن، تەكشۈرۈش ئوبيېكتى قىلىپ بېكىتىش؛
- (2) تەكشۈرۈپ، تەيىنلەش تەكلىپ لايىھىسىنى مۇھاكىمە قىلىپ ئوتتۇرىغا قويۇش ھەم ئېھتىياجغا قاراپ مەلۇم دائىرىدە غۇلغۇلا قىلىش؛
- (3) باشقۇرۇش ھوقۇقى دائىرىسى بويىچە مۇزاكىرە قىلىپ قارار قىلىش؛
- (4) تەيىنلەش رەسمىيىتىنى بەلگىلىمە بويىچە ئۆتەش.

مەمۇرلار بىرەھبەرلىك ۋەزىپىسىگە ئالدىنقى تارماقتا بەلگىلەنگەن تەرتىپتىن پايدىلىنىپ ئۆستۈرۈلىدۇ.

45 - ماددا ئورگاننىڭ ئىچكى قىسمىدىكى ئاپپاراتلاردا نازىر، ئىدارە باشلىقى دەرىجىلىكتىن تۆۋەن رەھبەرلىك ئورنى بوش قالغاندا، تەيىنلەيدىغان نامزاتنى شۇ ئورگان ياكى شۇ سىستېمىدىكىلەردىن

رىقابەتلەشتۈرۈپ چىقىرىش ئۇسۇلى بىلەن ۋۇجۇدقا كەلتۈرۈشكە بولىدۇ.

نازىر، ئىدارە باشلىقى دەرىجىلىكتىن تۆۋەن رەھبەرلىك ئورنى ياكى مۇئاۋىن تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلغۇچى دەرىجىلىكتىن يۇقىرى، شۇنىڭدەك مۇناسىپ ۋەزىپە قاتلىمىدىكى باشقا بىر رەھبەرلىك ۋەزىپىدىكىلەر لىرىنىڭ ئورنى بوش قالغاندا، تەيىنلەيدىغان نامزاتنى جەمئىيەتتىن ئاشكارا تاللاشقا بولىدۇ.

تۇنجى سودىيە، تۇنجى پروكوراتورلار نامزاتى جەمئىيەتتىكى دۆلەتنىڭ بىر تۇتاش ئەدلىيە ئىمتىھانىدىن ئۆتۈپ سالاھىيەتكە ئېرىشكەنلەر ئىچىدىن ئاشكارا تاللاپ بېكىتىلسە بولىدۇ.

46 - ماددا مەمۇرلارنى رەھبەرلىك ۋەزىپىسىگە ئۆستۈرۈشتە، ئالاقىدار بەلگىلىمە بويىچە تەيىنلىنىدىغانلارنى ئېلان قىلىش تۈزۈمى ۋە ۋەزىپىدە سىناش مۇددىتى تۈزۈمىنى يولغا قويۇش كېرەك.

47 - ماددا مەمۇرلاردىن قەرەللىك باھالاشتا لايىقەتسىز دەپ بېكىتىلگەنلىرىنىڭ ۋەزىپىسى بەلگىلەندىگەن تەرتىپ بويىچە بىر قاتلام تۆۋەنلىتىلىدۇ.

8 - باب مۇكاپاتلاش

48 - ماددا خىزمەتتە ئىپادىسى گەۋدىلىك بولغان، كۆرۈنەرلىك نەتىجە ۋە تۆھپە ياراتقان ياكى باشقا گەۋدىلىك ئىش ئىزى بولغان مەمۇرلار ياكى مەمۇرلار كوللېكتىپى مۇكاپاتلىنىدۇ. مۇكاپاتلاشتا مەنئى مۇكاپات بىلەن ماددىي مۇكاپاتنى بىرلەشتۈرۈش، مەنئى مۇكاپاتنى ئاساس قىلىش پرىنسىپىدا چىڭ تۇرۇلىدۇ.

مەمۇرلار كوللېكتىپى مۇكاپاتى شتات تۈرى بويىچە قۇرۇلغان ئاپپارات ياكى مەخسۇس ۋەزىپىنى ئورۇنداش ئۈچۈن تەشكىللەنگەن خىزمەت كوللېكتىپىغا بېرىلىدۇ.

49 - ماددا مەمۇرلاردىن ياكى مەمۇرلار كوللېكتىپىدىن تۆۋەندىكى ئەھۋاللارنىڭ بىرى بولغانلىرى مۇكاپاتلىنىدۇ:

- (1) ۋەزىپىسىگە سادىق بولغان، ئاكتىپ ئىشلىگەن، كۆرۈنەرلىك نەتىجە ياراتقانلار؛
- (2) ئىنتىزامغا رىئايە قىلغان، پاك، دىيانەتلىك، ئىستىلى دۇرۇس بولغان، ئادىل ئىشلىگەن، نەمۇنىلىك رولى گەۋدىلىك بولغانلار؛
- (3) خىزمەتتە كەشپىيات يارىتىپ ياكى مۇۋاپىق تەكلىپ بېرىپ، كۆرۈنەرلىك ئىقتىسادىي ئۈنۈم ياكى ئىجتىمائىي ئۈنۈم ھاسىل قىلغانلار؛
- (4) مىللەتلەر ئىتتىپاقلىقىنى ئىلگىرى سۈرۈش، ئىجتىمائىي مۇقىملىقنى ساقلاش يولىدا گەۋدىلىك تۆھپە ياراتقانلار؛
- (5) جامائەت مۈلكىنى ئاسراش، دۆلەت مەبلەغىنى تېجەشتە گەۋدىلىك نەتىجە ياراتقانلار؛
- (6) ھادىسىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە ئۇنى تۈگىتىشتە خىزمەت كۆرسىتىپ، دۆلەت ۋە خەلق مەنپەئىتىنى زىياندىن ساقلاپ قالغان ياكى زىياننى ئازايتقانلار؛
- (7) خەتەردىن، ئاپەتتىن قۇتقۇزۇش قاتارلىق مۇئەييەن مۇھىتتا ھايات - مامانغا قارىماي تۆھپە ياراتقانلار؛

- (8) قانۇن، ئىنتىزامغا خىلاپ قىلمىشلارغا قارشى كۈرەشتە نەتىجە ياراتقانلار؛
- (9) تاشقى ئالاقىدە دۆلەتكە شان - شەرەپ كەلتۈرگەن ۋە مەنپەئەت يەتكۈزگەنلەر؛

(10) باشقا گمۇدىلىك نەتىجە ياراتقانلار.

50 - ماددا مۇكاپات تۆۋەندىكىلەرگە بۆلۈنىدۇ: تەقدىرلەش، 3 - دەرىجىلىك خىزمەت كۆرسەتتى دەپ ئىكەن ئېلىش، 2 - دەرىجىلىك خىزمەت كۆرسەتتى دەپ ئىكەن ئېلىش، 1 - دەرىجىلىك خىزمەت كۆرسەتتى دەپ ئىكەن ئېلىش، شەرەپ نام بېرىش.

مۇكاپاتلانغان مەمۇرلار ۋە مەمۇرلار كوللېكتىپى تەقدىرلىنىدۇ ھەم بىر يوللا مۇكاپات پۇلى بېرىلىدۇ ياكى باشقا تەمىناتتىن بەھرىمەن قىلىنىدۇ.

51 - ماددا مەمۇرلار ياكى مەمۇرلار كوللېكتىپىنى مۇكاپاتلاش بەلگىلەنگەن ھوقۇق دائىرىسى ۋە تەرتىپ بويىچە قارار قىلىنىدۇ ياكى تەستىقلىنىدۇ.

52 - ماددا مەمۇرلاردىن ياكى مەمۇرلار كوللېكتىپىدىن تۆۋەندىكى ئەھۋاللارنىڭ بىرى كۆرۈلگەندە - رىنىڭ مۇكاپاتى بىكار قىلىنىدۇ؛

(1) ساختىپەزلىك قىلىپ مۇكاپات ئېلىۋالغانلار؛

(2) مۇكاپاتلاشقا مەلۇم قىلىشتا ئېغىر خاتالىقنى يوشۇرغان ياكى بەلگىلەنگەن تەرتىپكە ئېغىر خىلاپلىق قىلغانلار؛

(3) قانۇن - نىزاملاردا مۇكاپاتلاشنى بىكار قىلىش بەلگىلەنگەن باشقا ئەھۋال كۆرۈلگەندە.

9 - باب جازالاش

53 - ماددا مەمۇرلار ئىنتىزامغا رىئايە قىلىشى، تۆۋەندىكى قىلمىشلارنى سادىر قىلماسلىقى شەرت:

(1) دۆلەتنىڭ شۆھرىتىگە زىيان يەتكۈزىدىغان گەپ - سۆزلەرنى تارقىتىش، دۆلەتكە قارشى يىغىلىش، نامايىش، كۈچ كۆرسىتىش قاتارلىق ھەرىكەتلەرنى تەشكىللەش ياكى ئۇنىڭغا قاتنىشىش؛

(2) قانۇنسىز تەشكىلاتلارنى ئۇيۇشتۇرۇش ياكى ئۇنىڭغا قاتنىشىش، ئىش تاشلاشقا تەشكىللەش ياكى قاتنىشىش؛

(3) بىپەرۋالىق قىلىپ، ئىشنى ئاقىتىش؛

(4) يۇقىرىنىڭ قانۇن بويىچە چىقارغان قارار، بۇيرۇقلىرىنى ئىجرا قىلماسلىق؛

(5) تەنقىدىنى بېسىش، ئۆچ ئېلىش؛

(6) ساختىپەزلىك قىلىپ، رەھبەرلىك ۋە جامائەتنى خاتا يېتەكلەش ۋە ئالداش؛

(7) خىيانەتچىلىك قىلىش، پارا بېرىش، پارا ئېلىش، ۋەزىپىسىدىكى قۇلايلىقتىن پايدىلىنىپ، ئۆزىگە

ياكى باشقىلارغا مەنپەئەت يەتكۈزۈش؛

(8) مالىيە ئىنتىزامىغا خىلاپلىق قىلىپ، دۆلەت مەبلەغىنى ئىسراپ قىلىش؛

(9) خىزمەت ھوقۇقىدىن كەلسە - كەلمەس پايدىلىنىپ، پۇقرالار، قانۇنىي ئىگىلەر ياكى باشقا

تەشكىلاتلارنىڭ قانۇنىي ھوقۇقى - مەنپەئىتىگە زىيان يەتكۈزۈش؛

(10) دۆلەت مەخپىيىتى ياكى خىزمەت مەخپىيىتىنى ئاشكارىلاپ قويۇش؛

(11) تاشقى ئالاقىدە دۆلەتنىڭ شۆھرىتى ۋە مەنپەئىتىگە زىيان سېلىش؛

(12) شەھۋانىيلىق، زەھەر چېكىش، قىمارۋازلىق، خۇراپىيلىق ھەرىكەتلىرىگە قاتنىشىش ياكى ئۇنى

قوللاش؛

(13) كەسىپ ئەخلاقىغا ۋە ئىجتىمائىي ئەخلاققا خىلاپلىق قىلىش؛
(14) پايدا ئېلىش خاراكتېرىدىكى پائالىيەتلەر بىلەن شۇغۇللىنىش ياكى ئۇنىڭغا قاتنىشىش، كارخانا ياكى پايدا ئېلىش خاراكتېرىدىكى باشقا تەشكىلاتلاردا قوشۇمچە ۋەزىپە ئۆتەش؛
(15) ئىشقا كەلمەسلىك ياكى كاماندېروپكا، رۇخسەت ۋاقتى توشقان بولسىمۇ، يوللۇق سەۋەب يوق تۇرۇپ، قەرەلدە قايتماسلىق؛
(16) ئىنتىزامغا خىلاپ باشقا قىلمىشلار.

54 - ماددا مەمۇرلار ۋەزىپە ئىجرا قىلغاندا يۇقىرىنىڭ قارارى ياكى بۇيرۇقىنى خاتا دەپ قارىسا، يۇقىرىغا شۇ قارار ياكى بۇيرۇقنى تۈزىتىش ياكى بىكار قىلىش پىكرىنى بەرسە بولىدۇ؛ يۇقىرى بۇ قارار ياكى بۇيرۇقنى ئۆزگەرتىمىسە ياكى دەرھال ئىجرا قىلىشنى تەلەپ قىلسا، مەمۇرلار بۇ قارار ياكى بۇيرۇقنى ئىجرا قىلىشى كېرەك. ئىجرا ئاقىۋىتىگە يۇقىرى مەسئۇل بولىدۇ، مەمۇرلار جاۋابكارلىقىنى ئۈستىگە ئالمايدۇ؛ لېكىن، مەمۇرلاردىن ئوچۇقتىن - ئوچۇق قانۇنغا خىلاپ قارار ياكى بۇيرۇقنى ئىجرا قىلغانلىرى قانۇن بويىچە مۇناسىپ جاۋابكارلىقىنى ئۈستىگە ئېلىشى كېرەك.

55 - ماددا مەمۇرلاردىن قانۇن، ئىنتىزامغا خىلاپلىق قىلىپ، ئىنتىزام جاۋابكارلىقىنى ئۈستىگە ئالدىغانلىرىغا بۇ قانۇن بويىچە چارە كۆرۈلىدۇ؛ ئىنتىزامغا خىلاپ قىلمىشى يېنىكلىرىدىن تەنقىد - تەرىيە بېرىلگەندىن كېيىن تۈزەتكەنلىرىگە چارە كۆرۈلمىسىمۇ بولىدۇ.

56 - ماددا چارە ئاگاھلاندۇرۇش، گۇناھ يېزىش، چوڭ گۇناھ يېزىش، دەرىجىسىنى چۈشۈرۈش، ۋەزىپىسىدىن ئېلىپ تاشلاش، خىزمەتتىن قوغلاشقا ئايرىلىدۇ.

57 - ماددا مەمۇرلارغا چارە كۆرۈشتە، پاكىت ئېنىق، دەلىل - ئىسپات تولۇق، خاراكتېرىنىڭ بېكىتىلىشى توغرا، بىر تەرەپ قىلىنىشى مۇۋاپىق، تەرتىپ قانۇنلۇق، رەسمىيەت مۇكەممەل بولۇشى كېرەك. مەمۇرلاردىن ئىنتىزامغا خىلاپلىق قىلغانلىرىنىڭ ئىنتىزامغا خىلاپلىق قىلىش ئەھۋالىنى تەكشۈرۈشنى چارە كۆرۈشنى قارار قىلغان ئورگان بېكىتىشى ھەم تەكشۈرۈپ بېكىتكەن پاكىتنى ۋە كۆرۈلىدىغان چارنىڭ ئاساسىنى شۇ مەمۇرغا ئۇقتۇرۇشى كېرەك. مەمۇرلار پىكرىنى بايان قىلىشقا ۋە ئاقلىنىشقا ھوقۇقلۇق. چارە كۆرۈشنى قارار قىلغۇچى ئورگانلاردىن مەمۇرلارغا چارە كۆرۈشنى لايىق تاپقانلىرى بەلگىلەنگەن مۆھلەتتە باشقۇرۇش ھوقۇق دائىرىسى ۋە بەلگىلەنگەن تەرتىپ بويىچە چارە كۆرۈش قارارى چىقىرىشى كېرەك. چارە كۆرۈش قارارى ھەققىدە شۇ مەمۇرغا يازما ئۇقتۇرۇش قىلىنىشى كېرەك.

58 - ماددا چارە كۆرۈلگەن مەزگىلدە مەمۇرلارنىڭ ۋەزىپىسى ۋە دەرىجىسى ئۆستۈرۈلمەيدۇ. بۇنىڭ ئىچىدە گۇناھ يېزىش، چوڭ گۇناھ يېزىش، دەرىجىسىنى تۆۋەنلىتىش، ۋەزىپىسىدىن ئېلىپ تاشلاش چارىسى كۆرۈلگەنلىرىنىڭ مائاشىنى ئۆستۈرۈشكە بولمايدۇ.

كۆرۈلىدىغان چارنىڭ ۋاقتى: ئاگاھلاندۇرۇشنىڭ 6 ئاي؛ گۇناھ يېزىشنىڭ 12 ئاي، چوڭ گۇناھ يېزىشنىڭ 18 ئاي، دەرىجىسىنى تۆۋەنلىتىش، ۋەزىپىسىدىن ئېلىپ تاشلاشنىڭ 24 ئاي بولىدۇ.

ۋەزىپىسىدىن ئېلىپ تاشلاش چارىسى كۆرۈلگەنلەرنىڭ دەرىجىسى بەلگىلىمە بويىچە تۆۋەنلىتىلىدۇ.
59 - ماددا خىزمەتتىن قوغلاشتىن باشقا چارە كۆرۈلگەن مەمۇرلاردىن چارە كۆرۈلگەن مەزگىلدە توۋا قىلغانلىرى ھەم ئىنتىزامغا قايتا خىلاپلىق قىلمىغانلىرىغا كۆرۈلگەن چارنى چارە مۇددىتى توشقاندىن كېيىن، چارە كۆرۈشنى قارار قىلغۇچى ئورگان بىكار قىلىدۇ ھەمدە شۇ كىشىگە يازما ئۇقتۇرۇش قىلىدۇ.

چارە بىكار قىلىنغاندىن كېيىن، مائاشى، دەرىجىسى ۋە ۋەزىپىسىنى ئۆستۈرۈش ئەسلىي كۆرۈلگەن چارنىڭ تەسىرىگە ئۇچرىمايدۇ. لېكىن دەرىجىسىنى چۈشۈرۈش، ۋەزىپىسىدىن ئېلىپ تاشلاش چارىسى بىكار قىلىنغانلىرىنىڭ ئەسلىي دەرىجىسى ۋە ۋەزىپىسى ئەسلىگە كەلتۈرۈلدى دەپ ھېسابلانمايدۇ.

10 - باب تەربىيىلەش

60 - ماددا ئورگانلار مەمۇرلارنىڭ خىزمەت مەسئۇلىيىتىگە قويۇلغان تەلەپكە ۋە ئۇلارنىڭ ساپاسىنى ئۆستۈرۈش ئېھتىياجىغا قاراپ، مەمۇرلارنى دەرىجە ۋە تۈر بويىچە تەربىيىلەيدۇ.

دۆلەت مەمۇرلارنى مەخسۇس تەربىيىلەيدىغان ئاپپارات قۇرىدۇ. ئورگانلار مەمۇرلارنى تەربىيىلەپ بېرىشنى ئېھتىياجىغا قاراپ باشقا تەربىيىلەش ئاپپاراتلىرىغا ھاۋالە قىلىشقا بولىدۇ.

61 - ماددا ئورگانلار يېڭىدىن قوبۇل قىلغانلارنى سىناپ ئىشلىتىش مۇددىتىدە دەسلەپكى قەدەمدە تەربىيىلەش؛ رەھبەرلىك ۋەزىپىسىگە ئۆستۈرۈلگەن مەمۇرلارنى ۋەزىپىگە تەيىنلەشتىن بۇرۇن ياكى ۋەزىپىگە تەيىنلىگەندىن كېيىنكى بىر يىل ئىچىدە تەربىيىلەش؛ مەخسۇس خىزمەت بىلەن شۇغۇللىنىدىغان مەمۇرلار - نى كەسپىي جەھەتتە مەخسۇس تەربىيىلەش؛ بارلىق مەمۇرلارنى ئۆز ئورنىدا بىلىمنى يېڭىلاش، ئىقتىدار - نى ئۆستۈرۈش جەھەتتە تەربىيىلەش؛ بۇنىڭ ئىچىدە كەسپىي تېخنىكا ۋەزىپىسىنى ئۆتەۋاتقان مەمۇرلارنى كەسپىي تېخنىكا خادىملىرىنى داۋاملىق تەربىيىلەش تەلىپى بويىچە كەسپىي تېخنىكا جەھەتتە تەربىيىلەش كېرەك.

دۆلەت زاپاس رەھبەرلەرنى تەربىيىلەشنى پىلانلىق كۈچەيتىدۇ.

62 - ماددا مەمۇرلارنى تەربىيىلەشتە، تىزىملاپ باشقۇرۇش چارىسى يولغا قويۇلىدۇ.

مەمۇرلارنىڭ تەربىيىلىنىش ۋاقتىنى مەمۇرلار خىزمىتى مەسئۇل تارمىقى مۇشۇ قانۇننىڭ 61 - ماددىسىدىكى بەلگىلىمىدىكى تەربىيىلەش تەلىپى بويىچە بېكىتىدۇ.

مەمۇرلارنىڭ تەربىيىلىنىش ئەھۋالى، ئۆگىنىش نەتىجىسى ئۇلارنى باھالاش مەزمۇنى ۋە تەيىنلەش، ئۆستۈرۈشنىڭ بىر ئاساسى قىلىنىدۇ.

11 - باب ئالماشتۇرۇش ۋە چەتلىتىش

63 - ماددا دۆلەت مەمۇرلارنى ئالماشتۇرۇش تۈزۈمىنى يولغا قويىدۇ.

مەمۇرلار مەمۇرلار قوشۇنىنىڭ ئىچكى قىسمىدا ئالماشتۇرۇلسۇمۇ، دۆلەت كارخانىلىرى، كەسپىي ئورۇنلار، خەلق تەشكىلاتلىرى ۋە ئاممىۋى تەشكىلاتلاردىكى ھۆكۈمەت ئىشى بىلەن شۇغۇللىنىدىغانلار بىلەن ئالماشتۇرۇلسۇمۇ بولىدۇ.

ئالماشتۇرۇش ئۇسۇلى يۆتكەپ تەيىنلەش، ئالماشتۇرۇپ تەيىنلەش ۋە ۋەزىپە بىلەن چېنىقتۇرۇشنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

64 - ماددا دۆلەت كارخانىلىرى، كەسپىي ئورۇنلار، خەلق تەشكىلاتلىرى ۋە ئاممىۋى تەشكىلاتلاردىكى ھۆكۈمەت ئىشى بىلەن شۇغۇللىنىدىغانلارنى ئورگانغا يۆتكەپ رەھبەرلىك ۋەزىپىسى ياكى مۇئاۋىن تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلغۇچىدىن يۇقىرى، شۇنىڭدەك باشقا مۇناسىپ ۋەزىپە قاتلىمىدىكى بىرەھبەرلىك ۋەزىپىگە تەيىنلەشكە بولىدۇ. يۆتكەپ تەيىنلىنىدىغانلار مۇشۇ قانۇننىڭ 11 - ماددىسىدا بەلگىلەنگەن شەرت ۋە شۇ ئەمەل تەلىپىگە لايىق سالاھىيەت، شەرتى ھازىرلىشى ھەم ئۇلاردا مۇشۇ قانۇننىڭ 24 - ماددىسىدا بەلگىلەنگەن ئەھۋاللار بولماسلىقى كېرەك. يۆتكەپ تەيىنلەنگۈچى ئورگان يۇقىرىقى بەلگىلىمىگە ئاساسەن،

يۆتكەپ تەيىنلەنگۈچىنى قاتتىق تەكشۈرۈشى ھەم باشقۇرۇش ھوقۇقى دائىرىسى بويىچە تەستىقلىشى كېرەك. زۆرۈر تېپىلغاندا يۆتكەپ تەيىنلەنگۈچىدىن ئىمتىھان ئالسىمۇ بولىدۇ.

65 - ماددا مەمۇرلاردىن ئەمەل ئالماشتۇرۇپ تەيىنلىنىدىغانلىرى تەيىنلىنىدىغان ئەمەل تەلپىگە لايىق سالاھىيەت ۋە شەرتى ھازىرلىشى، بەلگىلەنگەن شىتات ۋە ۋەزىپە سانى ئىچىدە بولۇشى كېرەك. ئۆلكە، مىنىستىر دەرىجىلىك باش ۋەزىپىدىن تۆۋەن ۋەزىپىدىكى رەھبەرلەرنى پىلانلىق، نۇقتىلىق ھالدا رايون، نارماقلار ئارا ئالماشتۇرۇپ تەيىنلەش كېرەك.

مەمۇرلاردىن ئورگاننىڭ ئىچكى قىسمىدىكى ئاپپاراتتا رەھبەرلىك ۋەزىپىسىنى ئۆتىگەن ۋە خىزمەت خاراكتېرى ئالاھىدە بولغان بىرەھبەرلىك ۋەزىپىسىنى ئۆتىگەنلىرىنى شۇ ئورگاننىڭ ئىچكى قىسمىدا پىلانلىق ھالدا ئالماشتۇرۇپ تەيىنلەش كېرەك.

66 - ماددا مەمۇرلار تەربىيەلەش - چىقىتۇرۇش ئېھتىياجىغا قاراپ، تۆۋەن دەرىجىلىك ئورگان ياكى يۇقىرى دەرىجىلىك ئورگانغا، باشقا جايدىكى ئورگانغا، شۇنىڭدەك دۆلەت كارخانىلىرى، كەسپىي ئورۇنلارغا ۋەزىپە بىلەن چىقىشقا ئاللاپ ئەۋەتىلسە بولىدۇ.

مەمۇرلارنىڭ ۋەزىپە بىلەن چىقىۋاتقان مەزگىلىدىكى ئەسلىي ئورگىنى بىلەن بولغان كادىرلىق مۇناسىۋىتى ئۆزگەرمەيدۇ.

67 - ماددا مەمۇرلار ئورگاننىڭ ئالماشتۇرۇش قارارىغا بويسۇنۇشى كېرەك.

مەمۇرلار ئۆزى ئالمىشىشنى ئىلتىماس قىلسا، باشقۇرۇش ھوقۇقى دائىرىسى بويىچە تەستىقلىنىدۇ.

68 - ماددا مەمۇرلاردىن ئەر - خوتۇنلۇق، بىۋاسىتە قانداشلىق، ئۈچ ئەۋلاد ئىچىدىكى شىرەم تۇغقانلىق مۇناسىۋىتى، شۇنىڭدەك يېقىن قۇدا - باجلىق مۇناسىۋىتى بولغانلىرى بىر ئورگاندا ئىككىيلەن بىر رەھبەرگە بىۋاسىتە قاراشلىق ئورۇندا ۋەزىپە ئۆتسە ياكى بىۋاسىتە يۇقىرى - تۆۋەن رەھبەرلىك مۇناسىۋىتى بار ۋەزىپىنى ئۆتسە بولمايدۇ، ئۇلاردىن بىرى رەھبەرلىك ۋەزىپىسىنى ئۆتىگەن ئورگاندا تەشكىلات، كادىرلار، ئىنتىزام تەكشۈرۈش، مەمۇرىي تەپتىش، ئىقتىسادىي تەپتىش ۋە مالىيە خىزمىتىنى ئىشلىسىمۇ بولمايدۇ.

جاي ياكى خىزمەت خاراكتېرى ئالاھىدە بولغانلىقتىن، چەتلىتىش بەلگىلىمىسىنى باشقىچە ئىجرا قىلىشقا توغرا كەلسە، ئۇنى ئۆلكە دەرىجىلىكتىن يۇقىرى مەمۇرلار مەسئۇل تارمىقى بەلگىلەيدۇ.

69 - ماددا مەمۇرلاردىن يېزا دەرىجىلىك ئورگاندا، ناھىيە دەرىجىلىك ئورگاندا ۋە ئۇنىڭ ئالاقىدار نارماقلىرىدا ئاساسلىق رەھبەرلىك ۋەزىپىسىنى ئۆتىگەنلىرىنى جايلار ئارا چەتلىتىش كېرەك. قانۇندا ئايرىم بەلگىلىمە بولغانلىرى بۇنىڭ سىرتىدا.

70 - ماددا مەمۇرلاردىن ۋەزىپە ئىجرا قىلغاندا تۆۋەندىكى ئەھۋاللارنىڭ بىرى بولغانلىرى چەتلىپ تۇرۇشى كېرەك:

(1) ئۆزى بىلەن مەنپەئەت مۇناسىۋىتى بولغانلىرى؛

(2) بۇ قانۇننىڭ 68 - ماددىسىنىڭ 1 - تارمىقىدا كۆرسىتىلگەن تۇغقانلىرى بىلەن مەنپەئەت مۇناسىۋىتى بولغانلىرى؛

(3) ۋەزىپىنى ئادىل ئىجرا قىلىشقا تەسىر يەتكۈزۈش ئېھتىمالى بولغان باشقا ئەھۋال بولغانلىرى.

71 - ماددا مەمۇرلاردىن چەتلىپ تۇرىدىغان ئەھۋال كۆرۈلگەنلىرى چەتلىپ تۇرۇشنى ئۆزى ئىلتىماس قىلىشى كېرەك؛ مەنپەئەتدارلار مەمۇرلارنىڭ چەتلىپ تۇرۇشنى ئىلتىماس قىلىشقا ھوقۇقلۇق. باشقا كىشىلەر مەمۇرلارنىڭ چەتلىپ تۇرۇشىغا تېگىشلىك ئەھۋالنى ئورگانغا ئېيتسا بولىدۇ.

ئورگانلار مەمۇرلارنىڭ ئۆزىنىڭ ياكى مەنپەئەتدارنىڭ ئىلتىماسلىغا ئاساسەن، تەكشۈرگەندىن كېيىن، چەتلەپ تۇرۇش - تۇرماسلىقنى قارار قىلدۇ، ئىلتىماس قىلمىغان ئەھۋالدا، چەتلەپ تۇرۇش قارارىنى بىۋاسىتە چىقارسىمۇ بولىدۇ.

72 - ماددا قانۇندا مەمۇرلارنىڭ چەتلەپ تۇرۇشى ھەققىدە ئايرىم بەلگىلىمە بولسا، شۇ بەلگىلىمە ئىجرا قىلىنىدۇ.

12 - باب مائاش، پاراۋانلىق، سۇغۇرتا

73 - ماددا مەمۇرلارغا دۆلەت بويىچە بىرلىككە كەلگەن ۋەزىپە بىلەن دەرىجە بىرلەشتۈرۈلگەن مائاش تۈزۈمى يولغا قويۇلدى.

مەمۇرلارنىڭ مائاش تۈزۈمىدە ئەمگەككە قاراپ تەقسىم قىلىش پرىنسىپى ئىزچىللاشتۇرۇلدى. خىزمەت مەسئۇلىيىتى، خىزمەت ئىقتىدارى، خىزمەت نەتىجىسى، ستازى قاتارلىق ئامىللار ئەكس ئەتتۈرۈلدى، ئوخشىمىغان ۋەزىپە، دەرىجە ئوتتۇرىسىدا مۇۋاپىق مائاش پەرقى بولىدۇ. دۆلەت مەمۇرلارنىڭ مائاشىنى نورمال ئۆستۈرۈش مېخانىزمىنى ئورنىتىدۇ.

74 - ماددا مەمۇرلارنىڭ مائاشى ئاساسىي مائاش، قوشۇمچە پۇل، ياردەم پۇل ۋە مۇكاپات پۇلىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ.

مەمۇرلار دۆلەتنىڭ بەلگىلىمىسى بويىچە رايون قوشۇمچە پۇلى، جاپالىق، چەت - ياقا چېگرا رايون قوشۇمچە پۇلى، ئىش ئورنى قوشۇمچە پۇلى قاتارلىق قوشۇمچە پۇللاردىن بەھرىمەن بولىدۇ. مەمۇرلار ئۆي، داۋالاش قاتارلىقلاردا دۆلەت بېكىتكەن تولۇقلىما پۇل، ياردەم پۇلىدىن بەھرىمەن بولىدۇ.

مەمۇرلاردىن قەرەللىك باھالاشتا مۇنەۋۋەر، لايىقەتلىك دەپ باھالانغانلىرى دۆلەت بېكىتكەن يىل ئاخىرىدىكى مۇكاپات پۇلىدىن بەھرىمەن بولىدۇ.

مەمۇرلارنىڭ مائاشىنى ۋاقتىدا، تولۇق بېرىش كېرەك.

75 - ماددا مەمۇرلارنىڭ مائاش سەۋىيىسىنى خەلق ئىگىلىكى تەرەققىياتى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىياتقا ماسلاشتۇرۇش كېرەك.

دۆلەت مائاش تەكشۈرۈش تۈزۈمىنى يولغا قويۇپ، مەمۇرلار ۋە كارخانىلاردىكى مەمۇرلارغا باراۋەر كىشىلەرنىڭ مائاش سەۋىيىسىنى قەرەللىك تەكشۈرۈپ سېلىشتۇرىدۇ ھەم تەكشۈرۈپ سېلىشتۇرۇش نەتىجىسىنى مەمۇرلارنىڭ مائاشىنى تەكشۈرۈش ئاساسى قىلدۇ.

76 - ماددا مەمۇرلار دۆلەتنىڭ بەلگىلىمىسى بويىچە پاراۋانلىق تەمىناتىدىن بەھرىمەن بولىدۇ. دۆلەت مەمۇرلارنىڭ پاراۋانلىق تەمىناتىنى ئىقتىسادىي، ئىجتىمائىي تەرەققىيات سەۋىيىسىگە قاراپ ئۆستۈرىدۇ. مەمۇرلارغا دۆلەت بەلگىلىگەن ئىش ۋاقتى تۈزۈمى يولغا قويۇلدى، ئۇلار دۆلەتنىڭ بەلگىلىمىسى بويىچە ئوتتۇرىسىدىن بەھرىمەن بولىدۇ. مەمۇرلاردىن قانۇندا بەلگىلەنگەن ئىش كۈنىدىن سىرت ئىشلىگەن - لىرىگە مۇناسىپ دەم ئېلىش بېرىلسە بولىدۇ.

77 - ماددا دۆلەت مەمۇرلار سۇغۇرتا تۈزۈمىنى ئورنىتىپ، مەمۇرلارنىڭ پېنسىيىگە چىقىش، ئاغرىپ قېلىش، ئىشتا يارىلىنىش، پەرزەنت كۆرۈش، ئىشسىز قېلىشتەك ئەھۋالدا ياردەم ۋە تولۇقلىما ئېلىشنى كاپالەتلەندۈرىدۇ.

مەمۇرلاردىن ئىشتا يارىلىنىپ مېيىپ بولغانلىرى دۆلەت بەلگىلىگەن مېيىپلىك تەمىناتىدىن بەھرىمەن